

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 14 december 2021

Onderwerp: Toekomst samenwerking rond het Plassenschap Loosdrecht e.o. en de opheffing van de beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland.

Kenmerk: 1546346/1748401

Bijlagen:

- 1. Aanbiedingsbrief nieuwe organisatie Plassenschap Loosdrecht e.o.**
- 2. Voorstel toekomstige samenwerking Plassenschap Loosdrecht e.o.**
- 3. Intentie overeenkomst met Staatsbosbeheer**
- 4. Liquidatieplan RMN (concept)**

1. Inleiding

In 2019 is geconstateerd dat de situatie bij de Recreatie Midden Nederland (RMN) zorgelijk is. Het lukte RMN niet meer om haar bedrijfsvoering onder controle te krijgen waardoor de kosten voor de recreatieschappen Stichtse Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht e.o. en haar deelnemers opliepen. In het daaropvolgend proces is door Bureau Berenschot geconcludeerd dat er ook meer duidelijkheid nodig is over de basis voor samenwerking.

Concreet: duidelijkheid van de deelnemers aan de schappen over doel, nut en noodzaak van de samenwerking.

Eind 2020 hebben de besturen van de schappen de volgende richtinggevende uitspraken gepresenteerd voor de toekomstige samenwerking binnen de schappen (en daarbij aangegeven dat er geen draagvlak meer is voor het voortbestaan van RMN):

- Het uitwerken van een samenwerking binnen het Plassenschap op basis van een centrumconstructie waarbij de gemeente Wijdmeren als opdrachtnemer kan optreden voor beheer en onderhoud en toezicht en handhaving van de gebieden;
- Het laten vervallen van de verordende bevoegdheid en de nautische bevoegdheid voor de plassengebieden en deze toe te wijzen aan de gemeente Wijdmeren en hierover advies in te winnen;

- Een verkenning uit te voeren naar de scheiding van de zogenoemde 'natte' en 'droge' taken van het Plassenschap;
- Nader te verkennen of samenwerking met de Vinkeveense plassen mogelijk is en op welke termijn.

De deelnemers van beide schappen hebben hierop begin 2021 instemmend gereageerd, met enkele aanvullende aandachtspunten. Er is duidelijkheid gewenst over de financiële meerwaarde van de nieuwe samenwerkingsvorm, over de relatie tussen opdrachtnemer en opdrachtgever voor de uitvoering, over het gemeenschappelijk eigendom en over de inspraak van raden en staten.

Eén van de richtinggevende uitspraken was ook om te opteren voor de opheffing van RMN per 1 januari 2022. Dit was het uitgangspunt, maar onder meer door de tijd die het inzichtelijk krijgen van financiën en taakomvang van RMN ten behoeve van de schappen vergde en de tijd die de schappen nodig bleken te hebben voor de heroverweging van hun samenwerkingsvorm, is deze datum niet haalbaar gebleken.

Vanaf begin dit jaar (2021) zijn er, met ondersteuning van Bureau KokxDeVoogd, gesprekken gevoerd over de invulling van de nieuwe samenwerking. Met veel partijen (intern en extern) is gesproken en alle daaruit voortvloeiende informatie heeft geleid tot het voorstel dat nu aan u wordt voorgelegd.

Er is tevens onderzocht of een samenwerking met de Vinkeveense plassen mogelijk is. Ten aanzien hiervan is geconcludeerd dat dit veel onderzoek en overleg vergt, wat niet haalbaar is binnen de tijdsperiode van dit transitieproces.

Het nieuwe uitgangspunt is om op 31 december 2022 RMN op te heffen en op 1 januari 2023 te starten met de vernieuwde samenwerking tussen de deelnemers in het Plassenschap Loosdrecht e.o.. Dat vereist nog wel een forse inspanning. De haalbaarheid van deze data hangt af van een ordentelijke besluitvorming door de raden en staten in januari/februari 2022.

Het moet vóór de opheffing van RMN duidelijk zijn op welke manier de samenwerking van het Plassenschap wordt voortgezet en welke organisatievorm daarbij past.

Daarnaast maakt het nu voorliggende besluit het mogelijk dat er in het voorjaar van 2022 een besluit genomen kan worden over de liquidatie/opheffing van RMN, zodat ook het personeel een redelijke termijn wordt geboden voor de overgang naar een nieuwe organisatie.

Het is belangrijk op te merken dat het proces rond de vernieuwde samenwerkingsvorm voor het Plassenschap vier belangrijke samenhangende onderdelen kent waarvoor tegelijkertijd een besluit genomen moet worden. Dat zijn:

- het traject Plassenschap Loosdrecht e.o.,
- het traject Recreatieschap Stichtse Groenlanden,
- het traject RMN en,
- het traject Routebureau Utrecht.
-

Het traject RMN (de opheffing daarvan) is de verbindende schakel en deze kan geëffectueerd worden wanneer er over de drie andere onderdelen besluitvorming heeft plaatsgevonden en duidelijk is waar taken en medewerkers van RMN in de toekomst ondergebracht worden.

De provincie Noord-Holland heeft direct invloed op het traject Plassenschap, indirect invloed op de opheffing van RMN (via het Plassenschap), en geen invloed op het traject Recreatieschap Stichtse Groenlanden en het Routebureau Utrecht.

Hoewel de vier trajecten inhoudelijk verschillen en de te kiezen samenwerkingsvorm voor het Plassenschap niet beïnvloedt wordt door de andere trajecten, is het belangrijk dat deze trajecten parallel lopen. Immers vertraging bij één van deze trajecten betekent vertraging bij alle vier de trajecten.

2. Voorstel Toekomstige samenwerking recreatietaken

In de huidige constructie is er sprake van een dubbele gemeenschappelijke regeling (GR). Te weten:

- de GR Plassenschap Loosdrecht e.o. (waarin de provincie Noord-Holland samen met de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht en Wijdmeren deelneemt) en,
- de GR RMN, met het Plassenschap als één van de drie eigenaren daarvan. De andere eigenaren van RMN zijn de provincie Utrecht en het Utrechtse recreatieschap Stichtse Groenlanden. In 2019 is vastgesteld dat de GR RMN niet naar behoren functioneert.

Deze constructie wordt ook een dubbele GR genoemd, waarbij in dit geval RMN fungeert als een soort van dochter van de twee recreatieschappen. De deelnemers van de twee schappen hebben hierdoor geen directe relatie met RMN, maar zijn wel aansprakelijk voor eventuele tekorten via het Plassenschap

Door het opheffen van de constructie met een dubbele GR, ontstaat er een directe relatie tussen de deelnemers (opdrachtgevers) en de organisatie (opdrachtnemer) die de recreatietaken uitvoert en krijgen de deelnemers van het Plassenschap meer bestuurlijke grip op deze taakuitvoering.

Met het voorliggende voorstel wordt de huidige GR Plassenschap Loosdrecht e.o. omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Voordeel hiervan is dat een BVO een enkelvoudig bestuur kent, waardoor bestuurlijke drukte deels wordt voorkomen en de aansturing van de organisatie eenvoudiger wordt.

Het gaat hier om een zogenaamde collegeregeling, waardoor de samenwerking per definitie beperkt is tot uitvoering van bedrijfsvoering.

De BVO heeft uit dien hoofde dan ook geen verordenende bevoegdheden en geen beleidstaken. Het bestuur zal worden ondersteund door een bestuurssecretaris en een financieel adviseur. De provincie Utrecht heeft zich bereid verklaard deze twee functies in te vullen. De kosten komen voor rekening van het Plassenschap. De financieel adviseur stelt de P&C-documenten van het Plassenschap op, evenals de jaarrekening en de begroting.

Een ander voordeel van de keuze voor een BVO is dat het Plassenschap eigenaar blijft van de eigendommen die zij nu op het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht en Wijdmeren in het bezit heeft. Hierdoor blijft het gezamenlijk eigendom behouden, wat bijdraagt aan de stabiliteit en toekomstbestendigheid van de samenwerking. Hiermee worden ook ingewikkelde ontvlechtingen van eigendommen en activa voorkomen.

De provinciale en gemeentelijke bijdrage blijven beschikbaar, omdat de samenwerking in een juridische entiteit wordt gecontinueerd. Middels een BVO is het makkelijker voor de gemeente Wijdmeren om als opdrachtnemer van de samenwerking te fungeren. Wijdmeren neemt de 'natte' taken over van RMN:

- a) Het uitgangspunt hierbij is dat Wijdmeren het bestaande takenpakket van RMN op deze onderdelen en het bijbehorende personeel overneemt;
- b) Door het bestuur van de GR worden de kaders, inclusief het kostenniveau en de minimale standaarden vastgesteld voor de taakuitvoering voor de 'natte delen' en de 'droge delen' (Staatsbosbeheer - SBB).;

- c) Bij de omvorming naar een BVO vervalt de verordende bevoegdheid van het Plassenschap en daarmee ook de nu geldende verordening. Hierdoor herleven de geldende APV- bepalingen van respectievelijk de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemereren voor de gebieden in het Plassenschap. Zij zullen de APV-bepalingen tijdig harmoniseren.
- d) Geregeld moet worden door de beide provincies dat de respectievelijke colleges van Stichtse Vecht en Wijdemereren (weer) bevoegd gezag worden op grond van de Scheepvaartverkeerswet.
- e) De bevoegde gezagen van de gemeente Stichtse Vecht voorziet de gemeente Wijdemereren van de mandaten die nodig zijn om het bestaande pakket aan Veiligheid, Handhaving en Toezicht (VTH) taken op het grondgebied van Stichtse Vecht op een adequate manier uit te voeren, tenzij er onvoorziene omstandigheden blijken te zijn die het verlenen van deze mandaten bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken.

Het voornemen is om de taakuitvoering voor de 'droge' delen van het Plassenschap op het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht op te dragen aan Staatsbosbeheer (SBB). Hierbij wordt meegelift op de keuze die door het recreatieschap Stichtse Groenlanden is gemaakt voor de opdrachtverlening aan SBB. De gemeente Stichtse Vecht is ook deelnemer in dit recreatieschap. Zie ook de intentieovereenkomst zoals deze besproken wordt onder 3. De eerder genoemde bestuurssecretaris of financieel adviseur kan, in mandaat van het Plassenschap als formeel opdrachtgever, de rol van materieel opdrachtgever richting SBB vervullen

De gemeente Utrecht is voornemens om per 1 januari 2023 uit de samenwerking van het Plassenschap te treden omdat zij geen belangen te behartigen heeft in het gebied dat de GR omvat. Zij zal dus niet gaan deelnemen in de BVO. Samen met de provincie Utrecht heeft de gemeente overeenstemming bereikt over de uitruil van de financiële bijdrage voor het recreatieschap Stichtse Groenlanden en het Plassenschap. Hierdoor zijn er geen financiële gevolgen voor het Plassenschap.

Voor de omvorming tot een BVO is het nodig om de GR van het Plassenschap te wijzigen. Het voorstel hiertoe ontvangt u in het voorjaar 2022 met het verzoek daarover voor het zomerreces van 2022 een besluit te nemen. Onderdeel van dit voorstel zal ook de voorgenomen uittreding van de gemeente Utrecht zijn.

Als gevolg van de omvorming tot de nieuwe samenwerkingsvorm is de verwachting dat:

- De bestuurlijke drukte sterk wordt verminderd;
- De betrokkenheid van raden en staten middels de P&C-cyclus rondom de begroting en de jaarrekening geborgd wordt;
- De deelnemers bestuurlijk en financieel meer grip krijgen op de recreatietaken die worden uitgevoerd door het gebruik van heldere dienstverleningsafspraken met Wijdemereren en SBB;
- De problematische overheadkosten van RMN worden opgelost door deze taken tot een minimum te beperken en onder te brengen bij Wijdemereren en SBB (enkel de twee eerder genoemde functies blijven bestaan in het Plassenschap).

De totale kosten (te verdelen over de deelnemers) voor de omvorming van het Plassenschap en de opheffing van RMN worden geraamd op € 500.000 (€ 387.480 voor de opheffing van RMN en € 112.520 voor de omvorming van het Plassenschap) welke middels een begrotingswijziging in september 2022 onder verwijzing naar dit voorstel zullen worden verwerkt. De verwachting is dat de provincie Noord-Holland uiteindelijk rond de € 150.000 zal bijdragen aan de opheffing van RMN en omvorming van het Plassenschap. De verwachting is dat de omvorming het Plassenschap op

jaarbasis een besparing van rond de € 293.000 per jaar op kan leveren. Dit is een voorlopige schatting en het is daardoor nog niet te zeggen hoe deze verwachte besparing wordt vertaald naar de deelnemersbijdragen.

Advies is om in te stemmen met de voorgestelde samenwerkingsvorm voor het Plassenschap Loosdrecht e.o.

3. Intentieovereenkomst tussen de recreatieschappen Plassenschap Loosdrecht e.o. en Stichtse Groenlanden en Staatsbosbeheer

Het Plassenschap Loosdrecht kent zowel natte (de plassen) als droge gebieden (weide grond). Voor de natte gebieden wil de gemeente Wijdmeren het beheer gaan uitvoeren. De plassen liggen voor het overgrote deel in de gemeente Wijdmeren waardoor het logisch is dat de gemeente deze taak op zich neemt. De droge gebieden liggen voornamelijk op het grondgebied van de Utrechtse gemeente Stichtse Vecht en zij heeft aangegeven het beheer niet zelf te gaan uitvoeren. De gemeente neemt ook deel aan het recreatieschap Stichtse Groenlanden waar wordt gekeken naar de uitvoering van de beheertaken door SBB. De gemeente Stichtse Vecht heeft aangegeven dat zij voor de droge gebieden in het Plassenschap het liefst dezelfde beheerorganisatie willen als het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Om de langjarige uitvoering van de beheertaken door SBB verder te onderzoeken is er een intentieovereenkomst opgesteld tussen de twee recreatieschappen en SBB.

Deze intentieovereenkomst wordt nu ter kennisname aan uw Staten voorgelegd.

4. Opheffing van RMN en het (concept)liquidatieplan

Het voornemen is om RMN per 31 december 2022 op te heffen. Zodat de eerder toegelichte nieuwe samenwerkingsvorm per 1 januari 2023 kan starten.

Aan u, Staten, wordt gevraagd de voorgenomen opheffingsdatum per 31 december 2022 te onderschrijven.

Hoewel er nog veel werk verzet moet worden, is de verwachting van alle betrokkenen dat deze datum haalbaar is.

Voor de opheffing van RMN is een (concept)liquidatieplan opgesteld. Deze wordt nu ter kennisname aan u Staten voorgelegd. Het plan is opgesteld door KokxDeVoogd en is nu door het bestuur van RMN voorgelegd aan haar deelnemers (provincie Utrecht, Plassenschap Loosdrecht e.o. en recreatieschap Stichtse Groenlanden) en aan de ondernemingsraad RMN.

In het liquidatieplan is een kostenraming opgenomen voor de opheffing van RMN waaruit blijkt dat de verwachte kosten voor het Plassenschap uitkomen op € 387.480. De kosten voor de opheffing zullen 2022 worden geboekt. De definitieve kosten worden, zoals hierboven reeds vermeld, middels een begrotingswijziging voor 2022 vastgesteld.

5. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Zoals genoemd onder punt 2 zullen de verwachte kosten voor de provincie Noord-Holland uitkomen op een bedrag van rond de € 150.000. Deze zullen middels een begrotingswijziging 2022 van het Plassenschap aan u Staten aangeboden opdat u in staat wordt gesteld uw zienswijze kenbaar te maken aan het bestuur van het Plassenschap. Na vaststelling van de gewijzigde begroting 2022 door het bestuur van het Plassenschap, worden de kosten in rekening gebracht bij de deelnemers van het schap. Er is bij de provincie voldoende ruimte binnen de beschikbare budgetten om deze kosten te dekken.

6. Proces en procedure

Na de PS vergadering van 31 januari 2022 wordt uw besluit gedeeld met het bestuur van het Plassenschap. Vervolgens maakt de plassenraad (algemeen bestuur) het besluit op 15 februari 2022 definitief.

Voor het verdere proces rond de vernieuwde samenwerking en de opheffing van het Plassenschap zal in het voorjaar van 2022 de gewijzigde GR van het Plassenschap, waarmee de omvorming naar een BVO wordt geformaliseerd, ter goedkeuring naar de deelnemers worden verzonden. De verwachting is dat in dezelfde periode ook de besluitvorming plaats vindt betreffende de uitvoering van het beheer door de gemeente Wijdmeren en SBB. Hierna zijn alle financiële gevolgen volledig in beeld en zal de gewijzigde begroting 2022 voor zienswijze worden voorgelegd aan de deelnemers van het Plassenschap.

7. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 03-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 14 december 2021;

gelet op ,

besluiten:

1. In te stemmen met de voorgestelde nieuwe samenwerkingsvorm voor het Plassenschap Loosdrecht e.o.;
2. Het bestuur van het Plassenschap de ruimte te geven om met voortvarendheid aan de slag te gaan met het voorbereiden van de implementatie van de nieuwe samenwerkingsvorm, gericht op realisatie per 1 januari 2023. Waarbij PS op de hoogte wordt gehouden van de vorderingen;
3. Het besluit van het bestuur van het Plassenschap inhoudende de opheffing van Recreatie Midden-Nederland per 31 december 2022 te onderschrijven.

Haarlem, 31 januari 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

wnd. statengriffier,